

Бир юз ўн олтинчи боб — Ярим тундаги нидо

Ҳаёт кутилмаган ва мавҳум воқеаларга тўла, бу фикрга сиз ҳам қўшилсангиз керак. Баъзан келажакни олдиндан билишни жуда хоҳлаймиз, бироқ бунинг асло иложи йўқ. Эртанги кун учун режалар тузамиз, лекин олдиндан кўра олмаганимиз турли шароитлар сабабли кўпинча уларни амалга ошира олмаймиз. Шундай бўлса-да, келажак содир этадиган синовларга имкон қадар шай туришга ҳаракат қилишимиз лозим.

Менимча, келажакка тайёр бўлишнинг энг ишончли йўли — Исога таваккал қилишдир. У эртанги кунни жуда яхши билади. Раббимиз Ўзининг қайтиши ярим тунда тўсатдан янграйдиган ҳайқириқдек кутилмаган бўлишини уқтириб, бизни доимо содиқ ва шай туришга ўргатган. Матто баён этган Хушхабарнинг 25-боб, 1–13 оятларида келтирилган тўй маросими ҳақидаги мажозий ҳикоя бу ҳақиқатни жуда гўзал тарзда очиб беради:

Охирзамон яқинлашганда Осмон Шоҳлигини қуйидагига ўхшатса бўлади: келиннинг ўнта дугонаси мойчироқларини олиб, куёвни қаршилагани чиқишибди.² Улардан бештаси нодон, бештаси доно экан.³ Нодонлари мойчироқларни олишибди-ю, аммо чироқ учун мой олишмабди.⁴ Донолари эса мойчироқлари билан бирга идишларда мой ҳам олибдилар.⁵ Куёв кечикибди, шу сабабдан ҳаммалари мудраб, ухлаб қолибдилар.

⁶ Ярим кечаси: «Ана, куёв келяпти! Уни кутиб олгани чиқинглар!» деган бир овоз янграбди.⁷ Шунда қизларнинг ҳаммаси ўрнидан туриб, мойчироқларини тайёрлай бошлабдилар.⁸ Нодонлари доноларига айтибдилар:

— Бизга ҳам мойингиздан озгина беринглар, чироқларимиз ўчяпти!

⁹ Донолари эса шундай жавоб берибдилар:

— Йўқ! Бизга ҳам, сизларга ҳам мой етмай қолади. Яхшиси, сотувчиларга бориб, ўзларингизга мой сотиб олинглар.

¹⁰ Улар мой сотиб олгани кетишганда, куёв келиб қолибди. Тайёр турган қизлар куёв билан бирга тўйхонага кириб кетишибди. Орқаларидан эшик ёпилибди.

¹¹ Кейин қолган қизлар келиб:

— Ҳазрат! Ҳазрат! Бизга эшикни очинг! — дейишибди.¹² Лекин У:

— Сизларни умуман танимайман, — деб жавоб берибди.

¹³ Хуллас, хушёр бўлинглар, чунки қайси куни, қайси соатда келишимни билмайсизлар.

Ушбу тўй маросими тасвиридан ярим тундаги нидога қулоқ тутган қизлар қисмати мисолида ўзимиз учун бир нечта муҳим **сабоқ** чиқаришимиз мумкин.

Биринчи сабоқ: барча қизлар куёвни кутиб олишга чиқишди

Исо қўллаган сўзлардан англашиладики, воқеа оқшом пайти, куёвни кутиб олиш учун йўлга чиқиш маросимида содир бўлган. Ҳа, уларнинг ҳаммаси ўзлари билан чироқ олишган эди. Қоронғиликда ёруғлик доим керак, шу боис улар қўлларида чироқ билан куёвнинг истиқболига юзланишди.

Раббимиз уларнинг бештасини доно, қолган бештасини эса аҳмоқ деб атайди. Унинг айтишича, аҳмоқ қизлар чироқларини олишган-у, аммо ёнига захира мой олишни ўйлашмаган. Мен ўша даврларда қизлар кўтариб юрган кичик мой чироқларини кўрганман ва шуни ишонч билан айта оламанки, уларнинг ичига қўп мой сиғмайди. Шу сабабли, агар куёв кечикиб қолса, улардаги мой тез фурсатда тугаб қолиши тайин эди. Чироқ ўчмаслиги учун унга тинимсиз мой қуйиб туриш керак бўларди. Афсуски, ана шу беш нафар аҳмоқ қиз ўзлари билан қўшимча мой олишни унутишди.

Доно қизлар эса чироқлари билан бирга кичик кўзачаларида захира мой ҳам олиб юришди. Улар йўлга бутунлай шай бўлиб чиқишганди. Бу ерда вазиятнинг номаълумлиги жуда яққол кўринади: ақлли қизлар агар куёв кечикиб қолса, чироқдаги мавжуд мойдан ташқари яна қўшимча ёқилғи керак бўлишини олдиндан англашган. Аммо аҳмоқ қизлар бу ҳақда қайғуришмади.

Энди уларнинг барига назар ташланг. Ўн нафар ёш қиз, ҳар бирининг қўлида ўз чироғи бор. Ташқи кўринишдан улар бир-бирига жуда ўхшарди ва ҳаммалари бир мақсадда куёвнинг истиқболига чиқишганди.

Иккинчи сабоқ: барча қизларнинг чироғи ўча бошлади

Кутиш вақти жуда узоқ давом этди ва куёв кечикиб қолди. Исо бу ҳикояни сўзлаб бераётиб, куёвнинг нима сабабдан кечикканини айтмади, шунчаки вақт ўтаётганини таъкидлади. Куёв барвақт келмади, у йўлда қолиб кетганди. Шу сабабли, чарчоқ устун келиб, қизларнинг барини уйку элтиди. Муқаддас Китобда айтилганидек, уларнинг кўзлари юмилиб, ухлаб қолишди.

Сўнг, ҳеч ким кутмаган бир пайтда, яъни қоқ ярим тунда: «Мана, куёв келяпти, уни кутиб олишга чиқинглар!» деган ҳайкирик янгради. Энди чироқларни баландроқ ёқиб, порлатиш фурсати келганди. Қизларнинг бари ўринларидан туриб, чироқларини созлай бошлашди.

Аммо аҳмоқ қизларнинг чироғига қуйиш учун ёнида мойи йўқ эди. Шу сабабли улар доно шерикларидан нажот сўрашди.

Исо бу ҳолатни шундай тасвирлайди: улар шерикларига: «Чироқларимиз ўчяпти, бизга биров мойингиздан беринглар», деб ялинишди. Бироқ доно қизлар бу таклифни рад этишди, чунки мойни бўлишишса, у ҳаммага етмай қолиши ва натижада ҳамма қоронғиликда қолиши мумкин эди. Шу боис улар мойни аҳмоқ қизларга бера олишмади ва уларга бозорга бориб, ўзлари учун сотиб олишни маслаҳат беришди.

Кўриб турибсизки, бу шўрлик аҳмоқ қизлар энг керакли ва ҳал қилувчи паллада мойсиз, яъни ёруғликсиз қолишди. Бундан ўзимизга тўғри хулоса чиқаришимиз керак.

Учинчи сабоқ: аҳмоқ қизлар эшик ортида қолишди

Аҳмоқ қизлар доно шерикларининг маслаҳатига кириб, зудлик билан мой сотиб олиш учун югуришди. Уларга чироқлари учун мой жуда зарур эди, чунки қоронғида, чироқ ёқмай куёвни кутиб олишга боришнинг иложи йўқ эди. Улар ҳам тўйга киришни ишташганди.

Бироқ улар сотиб олиш билан овора бўлиб юрган вақтда куёв келиб қолди. Улар ўзлари билан олиб юриши шарт бўлган энг муҳим нарсани қидириб юрганларида фурсатни бой беришди. Куёв келди, улар эса ортда қолиб кетишди.

Улар барибир мой топиб, югуриб келишди, бироқ келганларида тўйхона эшиги аллақачон занжирланган эди. Улар ичкарига қараб: «Тақсир, тақсир, эшикни очинг!» деб ёлворишди. Куёвнинг берган жавобига кулоқ тутинг: «Сизларга чин сўзимни айтаман: мен сизларни танимаيمان». Бу жуда даҳшатли ва аянчли рад жавоби эди.

Бу қизлар тўй қувончига шерик бўлишни жуда хоҳлашган эди, аммо эшик ортида қолишди. Куёв улар учун эшикни очмади, чунки у келган лаҳзада қизлар бутунлай бошқа иш билан банд эдилар. Улар аслида олдинроқ бажариши керак бўлган ишни охирги соатга

қолдиришганди. Улар ҳам худди доно қизлар каби ўз вақтида захира мойга эга бўлишлари лозим эди.

Ушбу ҳикоянинг якунида Исо: «Шундай қилиб, ҳушёр бўлинглар, чунки Инсон Ўғли қайси куни ва қайси соатда келишини билмайсизлар», деб эслатади. Агар бу аҳмоқ қизлар куёвнинг қанчалик кечикишини олдиндан билганларида эди, балки улар ҳам донолик қилган бўлишарди. Бироқ улар буни билишмасди ва оқибатда нажотга нолойиқ топилишди.

Исо ушбу мажозий ҳикоя орқали бизга берган сабоқларни юрагимизга жо қилишимиз керак. Қизларнинг бари куёвни кутиб олишга чиққанди. Ҳамма тўй умидида эди. Барча бирдек шай туриши лозим эди, бироқ уларнинг фақат ярмигина ҳақиқий тайёргарлик кўрган бўлиб чиқди. Аҳмоқ қизлар лоқайдликлари сабабли нажотдан маҳрум бўлишди.

Ярим тундаги даҳшатли чорлов энг кутилмаган лаҳзада янграши мумкин. Азиз дўстим, сиздан ўтиниб сўрайман, нима қилиб бўлса ҳам, ўша улуг соатга доимо шай ва тайёр тулинг!